

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindate pe un an 40 lei; pe 1/2, an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învaliad Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Reforme școlare.

Ministrul ungar de culte și instrucție Béla Iankovich a depus, precum știm, zilele aceste pe biroul camerei două proiecte de lege, cari conțin reforme importante pe terenul învățământului public. Primul proiect de lege prevede înlocuirea în școlile secundare a limbii eline cu instrucția în mod obligatoriu pentru toți elevii gimnaziului a limbii unei naționalități din țară. Acelaș proiect mai dispune ștergerea examenelor de clasă și înlocuirea lor cu o „repetiție de încheiere” a studiilor din clasa respectivă.

Al doilea proiect de lege prevede reducerea claselor școlilor civile dela 6 la 4.

Pe noi Români ne interesează cu deosebire primul proiect de lege, care ridică la rangul de studiu obligatoriu limba unei naționalități, care să înlocuiască limba elină în gimnaziile țării, fie ele de stat sau confesionale. Deputatul de naționalitate slovacă, Iuriga, luând cuvântul la desbaterea indemnității, a declarat în ședința de alaltăeri a camerei ungare, că vede în politica școlară inaugurată de ministrul de culte zorile unei ere noi pentru naționalitățile ungare. Și are dreptate Iuriga, căci dacă noua reformă, de un adânc înțeles și de un capital interes pentru viitorul țării, va fi aplicată conform importanței și menirii sale, ea va însemna un prețios început pe terenul multelor doleanțe, pentru a căror sanare naționalitățile Ungariei au purtat în trecut atâtea lupte, durere, fără rezultat.

N-avem decât să ne cugetăm la trecutul nu atât de îndepărtat, când chiar și limba de catehizare a religiei noastre în liceele statului se pretindea a fi cea maghiară, un ordin, care în cele din urmă a rămas neaplicat. Dar, făcând chiar abstracție dela acest ordin faimos, câte neînțelegeri, frecări și lipsuri capitale nu s'ar fi delăturat, dacă și în trecut limbilor naționalităților li s'ar fi dat importanța cuvenită cu deosebire în liceele statului, situate în mijlocul naționalităților diferite ale țării! Ce altă înfășurare ar avea de pildă aparatul administrativ al țării! Dacă funcționarii maghiari aplicați în aceste resorturi ar cunoaște limba naționalităților! Câte

neînțelegeri și umiliri n-ar fi căzut de sine, având funcționari, cari să înțeleagă și să vorbească cu drag și interes limba bieților țărani!

Dar câte alte schimbări n-ar fi urmat de pildă în raporturile reciproce ale Maghiarilor și Românilor! Noi, Români intelectuali, cunoaștem cu toții limba și literatura maghiară, o vorbim și apreciam. Nu tot acelaș fapt îl putem constata la compatrioții noștri maghiari, cari în genere nu ne cunosc limba și cu atât mai puțin literatura. Cunoașterea limbii și literaturii unui popor conlocuitor — oglinda fidelă a sufletului, frământărilor și aspirațiilor sale — ar fi contribuit fără îndoială la îmbunătățirea raporturilor reciproce și la delăturarea neîncrederii și a atâtor preocupări și prejudeții păgubitoare.

Iată deci în câteva liniamente urmările importante ale reformei proiectate pe terenul învățământului secundar, reformă pe care o salutăm cu satisfacție ca un bun augur pentru ameliorarea conviețuirii noastre pe pământul acestei patrii comune.

Importanța acestei reforme este recunoscută în parte și de presa maghiară. Astfel apreciatul scriitor „Ignotus”, vorbind într'un număr recent al ziarului „Világ” despre proiectata introducere în școlile secundare a studiului unei limbi a naționalităților din țară, scrie între altele:

„În ce privește limba naționalităților încă a spus rășboiul mai mult decât s'a putut spune mai înainte la noi, la urechea surdului. E fapt, că dacă la timpul său opresorii noștri nu erau atât de proști și lenoși ca să nu învețe limba maghiară și să desprețuiască „naționalitatea” maghiară, astăzi nici nu se mai putea vorbi de Ungaria independentă și de statul ungar. Dacă poate fi vorba de o modalitate cinstită de a asigura supremația națională maghiară, atunci aceea numai unica poate fi, adică aceea de a putea conduce întru toate, spre care scop însă e condiția elementară, ca superiorii și oficiile atât civile cât și militare să înțeleagă limba publicului și a aceloră cu a căror îngrijire au fost încredințați.

A le învăța limba nu e numai echitabil pentru naționalități, nu e numai un drept ce li se dă lor, ci e cel mai mare favor, ce se asigură pe seama maghiarimei, pe seama constituționalismului maghiar și a societății maghiare. Cei cari trăesc laolaltă nu pot rămânea izolați, nu se pot desprețui

și nu se pot neglia. Cei-ce se cunosc se și prețuesc reciproc și vedem din exemplul Svițerei, că și frații cu sentimente mai sălbatic și înclinațiuni centrifugale, se înțeleg și în laolaltă, fiindcă își cunosc limba unul altuia, se pricep și astfel conviețuirea prevalează înclinațiilor iredentiste de rasă. În contra iredentei există numai o medicină, ca cel de altă naționalitate să se afle și să se simtă mai mult la noi acasă decât în streini, adică dacă nu se simte strein acasă, dacă pricepe și l pricep, dacă în limba lui îl învață să cinstescă pe Maghiar, — dacă Maghiarul învață să-l cinstescă pe el”.

De altă parte „Az Est” de eri înregistrând știrea că în cercurile profesorilor maghiari proiectele de reformă au produs o impresie foarte neplăcută, scrie între altele:

Conform proiectului privitor la gimnaziu, acei cari nu învață limba greacă, trebuie să învețe o limbă viuă și literatura ei. Aceasta înseamnă că în școlile secundare confesionale se va învăța pe lângă limba germană și română și cea slovacă, dar se poate învăța orișice altă limbă a unei naționalități. După cât cunoaștem noi interesul cald și spiritul de jertfă al naționalităților noastre față de școala lor: cu siguranță ele vor primi în școala lor limbile naționalităților. Nimeni dealtfel nu va putea excepționa, ca băiatul maghiar să învețe și o limbă a naționalităților, dacă vrea.

„Noul proiect de lege decretează în mod obligatoriu învățarea limbii unei naționalități și tocmai pe motivul acesta devine instrucția din școlile secundare poliglotă. Personalul capabil pentru instrucția limbii și literaturii naționalităților va eși, natural, numai din rândurile naționalităților și se vor umple gimnaziile noastre cu profesori români, sârbi, slovaci etc., cari vor fi deasemenea inamovibili față de profesorii maghiari, cari pot fi transferați dintr'un loc în altul, fiindcă limba ruteană nu se poate învăța în Neoplanta și nici limba sârbă în Turocz Szt. Márton...”

Din informațiile ziarului „Az Est” rezultă, că proiectele ministrului Iankovici vor întâmpina greutăți, deoarece cercurile didactice maghiare s'au adresat deputaților prin circulare și delegațiuni, ca să ia poziție în contra proiectelor prezentate. Va fi prin urmare foarte interesantă desbaterea în jurul acestor proiecte de lege.

Impresia în Germania a invaziunii rusești în România. Din Berlin se comunică:

Presa germană publică știrea despre invazia Rușilor în România în mod obiectiv fără comentariu, reproduce numai pe scurt, într'un comunicat „Wolff”, cuprinsul ediției speciale a „Viitorului.”

Intr-un al doilea comunicat publică procedurile reale din cercurile po-

litice, și părerea că, deoarece evenimentul n'a surprins nepreparată pe România, care până acum a evitat cu îndemănare și cu sânge rece repetitele încercări de invazie ale Quadruplei, România va fi cruțată de tribulațiunile și umilirile pe care le-a suferit Grecia sub deviza de: „Apărătoarea micilor națiuni”. Lumea este convinsă că se va continua politica înțeleaptă a regelui Carol, care prin mijlocul tuturor crizelor a transformat România în actualul factor de forță în Balcani.”

Blocarea Greciei. Din Atena se comunică:

„Declarațiunea dreptului de război în Macedonia de către generalul Sarrail a fost urmată de impresurarea Salonicului și cu începere de Joia de blocada tuturor porturilor grecești, fără nici o declarație prealabilă sau explicație.

Guvernul grec a răspuns blocadei prin demobilizarea unei părți din armată așa încât numai clasele 1913 și 1914 au mai rămas sub drapel.

Prin această măsură, speranța înțelegerei de a vedea Grecia intrând în război alături de dânsa, spre a putea transporta în apus trupele anglo-franceze de la Salonic, această speranță s-a risipit.

Guvernul grec putea ordona demobilizarea în deplină liniște de oarece Puterile Centrale și alianțele lor au garantat părăsirea teritoriului grec după ce înțelegerea va fi rechemat trupele ei din Macedonia.

Blocada, în loc de a întărâta pe poporul grec, cum credea împătrita înțelegere, nu a pricinuit de cât exasperare, chiar în presa venizelistă.

În Grecia, se găsește grâu încă cel puțin pentru patru luni și cărbuni pentru cât-va timp.

Wilson contra germanilor americani. Cetim în ziarul „Die Zeit”. În cursul vorbirei sale celei mai noi, Wilson făcând aluzie la germanii din America a zis:

Pentru oameni, cari nu țin America mai presus de ori-ce, nu este loc în America.

Președintele a încheiat:

Noi suntem gata să ne înțelegem cu toate celelalte popoare ale lumii spre a purta grije, ca dreptatea, în care noi credem, să ajungă la deplină biruință.

Criza italiană.

Publicistul rămâne nedumerit față cu noile evenimente ale politicii mondiale. După criza engleză și cea franceză, după marile frământări ale parlamentarismului german — telegraful ne-a anunțat zilele acestea șguduirea în temelii a cabinetului italian.

Până astăzi nu prea credeam ca unitatea parlamentară din Italia să fie periclitată și amenințată de acțiunea pacifistă a lui Giolitti. Marele apărător al prestigiului italian, prin susținerea tratatului de alianță a Italiei cu Puterile Centrale, a fost delăturat cu protestul unanim al opiniei publice. Giolitti a fost surprins și i s-a dat fără șovăire epitetul de trădător, pentru că dela începutul diferendului austro-italian făcea responsabil cabinetul italian pentru un eventual insucces al armatei italiene. Ofensiva viguroasă a Puterilor Centrale care a distrus fantoma imperialismului italian și amenință deja o bună parte a egemoniei italiene din Tirol, a verificat atitudinea lui Giolitti. Socialismul sectar al lui Treves, Turati și Prompolini, blasfemisat la început, este secundat în consecință de scepticismul unui Lussati, un fervent apărător al politicii lui Sonnino, și parlamentul italian, în fața căruia Salandra a trebuit să recunoască eșecul lui Cadorna, a votat împotriva actualului cabinet și înduindu-l pe acesta ca să-și înainteze dimisia.

Cabinetul lui Salandra a fost înlocuit cu unul altul, care supt presidenția platonică a unui parlamentar octogenar, va încerca să formeze un guvern național, în care chiar și fracțiunile cele mai ultraiste din Italia să-și aibă reprezentantul lor.

Până astăzi nu avem nici-o informație pozitivă că noul cabinet italian va urma în întregime politica lui Sonnino, ori va fi inspirată de politica moderată a lui Giolitti, care a fost primit de două ori în audiență de Regele Italiei.

Negreșit, căderea unui guvern în cursul unui războiu este mai mult de cât senzațională în politica mondială. Dacă în Anglia a reușit cu totul să se impună militarismul lui Kitchener și Churchill, dacă în Franța coteriile pacifiste au dispărut, dacă în Germania însuși Cancelarul imperial a trebuit să apuce lancia împo-

După Al. Petöfi

Vieajă, moarte.

Fericit
Cel sortit
Să trăească
Vieajă 'n plin,
Pentru-o fată
Cu ochiu senin,
Pentru-o fată,
Pentru vin,
Și să moară
Pentru țară.

S. Tamba.

Lanțul firăniei.

Pentru libertate se luptă flăcăul
Care zace-acuma 'n bezna pușcării,
Și ades îl sună și-l afurisește
Cu cuvinte aspre lanțul tirăniei.
Lanțul greu și rece îi vorbește-asa:
„Scutură-mă, însă nu mă blăstema!
Scutură-mă, frate, căci zornetul meu
E blăstem pe capul tiranului tău.

Nu mă mai cunoști, m'ai uitat
[fărtate!
Spad'am fost în lupta pentru li-
[bertate,

Poate tocmai tu mă fulgerai în slavă,
Ca să cad năpraznic pe țeasta duș-
[mană.

Vai și-amar de tine, om nenorocit,
Spada-ți cea temută unde-o ai găsit!
Scutură-mă, frate, căci zornetul meu
E blăstem pe capul tiranului tău.

Din oțelu-mi tare, călit în răsboaie,
Făurit-au lanțuri grele de sclăvie,
Și-acum strâng pe-acela... care 'n
[lupte crunte

Pentru libertate, mă scălda 'n trufie.
A rușinei pată și-a mănii mute
E rugina groasă ce trupu-mi subție.
Scutură-mă, frate, căci zornetul meu
E blăstem pe capul tiranului tău.”

S. Tamba.

Biblioteca scriitorilor

români.

București, Iunie v. 1916.

D. Vlașcu publică în „Biblioteca scriitorilor români” pe care o conduce, și care apare săptămânal cu bucăți alese de cei mai de seamă scriitori ai noștri, câte-va bucăți ale d-sale.

Ne aducem astfel aminte de vremea când scria și d. Vlașcu și ne încălzește speranța că d-sa își va relua activitatea literară.

Ne îngăduim să reproducem mai la vale câte-va rânduri din opera d-lui Vlașcu pentru cititorii noștri, cari vor fi scăpat din vedere numărul din „Biblioteca scriitorilor români” pe care o recomandăm călduros tuturor.

Valuri.

Se dărâmă și casa lui Păucescu... O casă istorică, aș zice — dacă la noi ar însemna ceva cuvântul acesta. A trăit acolo un om de elită, un om cum rare ori trimite Dumnezeu pe pământ; a trăit frumos, în muncă tăcută, generoasă, entuziasă până la eroizm.

Un nobil visător, într-o înflăcărată fire de ostaș, purarea gata de jertfă, ascunzându-și și propriile-i dureri, pentru a nu tulbura cu strigătul lor bucuria celorlalți, — căci toată ființa lui era blândețe, bunătațe și iubire.

Se dărâmă și casa lui acum... Mă umple jalea, privind cum se prăbușește, sub zorul târnăcoapelor, bucățile de zid. Și totuși fără să vreau, mă apropiu, ca și când în pulberea și zgomotul acestei nărairi aș mai descoperi ceva din sufletul lui sfânt, din gândurile sfinte de acum două-zece și atâția ani.

Casa lui „Nenea Guță!” Casa bine cuvântată în care și-a citit Eminescu „Scrisoarea a 3-a”, și Caragiale „Noaptea furtunoasă”, și Delavrancea „Trubadurul”, casa veselă și primitoare unde și dădeau întâlnire cele mai alese minți ale timpului, și unde atâtea gânduri, pornite din cea mai curată dragoste de țară și de neam, s'au încheșat în fapte, — altarul în care au slujit preoții a două generații — iată, peste câteva ceasuri nu va mai fi de cât un morman de gunoii.

Dacă e adevărat că toate, câte au fost odată, rămân virtual unde au fost

— ascunse doar simțurilor noastre mărginite; că nu e undă de sunet sau de lumină care să nu se păstreze închisă în depozitul fiecărui atom pe care l-a străbătut, și că nu numai vorbe, gesturi, priviri; — dar gândurile noastre toate se întipăresc de sine în adâncul misterios al lucrurilor cari ne înconjoară, cari sunt ca o prelungire materială a ființei noastre, și în lăuntrul cărora, ca'n cremene scântee, dorm atâtea rânduri de vieți, — de-i adevărată minunea asta uimitoare, neînțeleasă încă de frageda minte a omului de azi, — atunci, în cărămizile și'n bulgării aceștia de moloz ce cad cu zgomot sinistru, ca și cum s'ar prăvăli pe capacul unui coșciug, de bună seamă că-și vorbesc multe din glasu-rile pe cari nu le mai putem auzi. Oameni politici: profesori, jurisconșulți, literați; Alexandru Lahovari, Hașdeu, Panu, Degrea, Eminescu și, în mijlocul lor, delicatul, duiosul Păucescu, sufletul acela pururea 'n ardere, care împărăția atâtea lumină și bunătațe în jurul lui, au depus aici, în părțilei aceștia cari se dărâmă, o parte din ființa lor divină.

Vor simți-o de sigur generațiile

triva imperialiștilor germani executându-i definitiv într-o filipică strălucită — căderea lui Salandra nu poate însemna decât căderea politicii de inspirație ententistă a lui Sonnino.

În Italia actuală așa se vede, că în sfârșit, unitatea națională a parlamentului a reușit să se impună în critica fără rezervă a aspirațiilor etnice și sociale, în analiza serioasă a situației militare. Edictele lui Cadorna, au ajuns serios discernute în sfera criticismului și opinia publică din Italia, terorizată de soldatesca italiană, vede cu o dureroasă uimire că ofensiva Puterilor Centrale nu poate fi micșorată în succesele ei netăgăduite și statul italian nici de cum nu se găsește în situația plăcută de a-și vedea, nici măcar integral, aspirațiile naționale împlinite.

Am accentuat și vom mai accentua în coloanele acestui ziar, că schimbarea sistemului de guvernare într'un stat beligerant, nu va aduce cu sine ameliorarea situației generale și nu va apropia pacea. Durere, perspectivele unei păci durabile și grabnice sânt atât de îndepărtate, ca Mohamet de munte. După enunțările lui Grey și Poincaré, cancelarul german a fost silit să-și revoce declarațiile pacifiste.

Astăzi, atât baronul Burian, cât și contele Tisza, reprezentanții Monarhiei, au revocat atitudinea lor pacifistă și războiului i să dă curs liber. Rusia a încercat o nouă și puternică ofensivă, care are până astăzi succese indiscutabile. Hotărât, ofensiva rusească a fost pusă la cale ca să ușureze situația militară a ententei la Verdun și în Italia. Ententa speră astfel, că numeroase trupe austro-germane vor putea fi retrase de pe câmpul de luptă actual și astfel atât Petain, cât și Cadorna vor putea să-și realizeze acțiunile planuite. Organizația militară a Puterilor Centrale va dovedi și va trebui să dovedească, dacă să va achita de așteptări și va putea să asigure liniile strategice ocupate cu sânge și cu trudă uriașă.

Căderea lui Salandra în actualele împrejurări are însă o consecință: spiritul public în fiecare țară să schimbe după situația militară ce posedă un stat. Italia a suferit până astăzi înfrângeri militare pe teatrul de războiu și opinia publică revoltată de insuccesele armatei italiene a pretins demisia — lui Salandra. — Dacă guvernul italian a fost înlocuit cu unul altul, negreșit, șefia lui Cadorna va bate în retragere și în curând vom vedea, care politică va predomina spiritul public din Italia: politica de revanșă și de imperialism nesăbuit a lui Sonnino, ori politica rațională, cumpătată și serioasă a lui Giolitti.

Cu drept cuvânt astăzi cheia războiului o are în mână noul cabinet italian.

Să sperăm că în sfârșit se va deschide și poarta luminoasă a păcii pentru norodul lumesc chinuit,

închis în cimiterul morții și al ruinei morale și materiale.

Noul guvern.

Din Lugano se comunică: Ca membrii principali ai noului cabinet italian sunt numiți următorii: *Boselli, Bisolati, Sonnino, Orlando și Carcano*. Pentru Bisolati se va forma probabil o nouă funcție, cea a unui „inspector general al războiului“.

Voci de presă.

„Petit Parisien“ comunică un interviu cu ministrul de finanțe Daneo, care actualmente asistă la conferința economică din Paris. Daneo a declarat, că noul guvern italian va continua războiul cu îndoiță îndărjire, ori cât de puternică ar fi opoziția socialiștilor. „Il Secolo“, organul socialiștilor amenință noul guvern al Italiei. Poporul veghează și va ști să facă judecată. Iar judecata poporului este sumară! — esclama ziarul.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 16 Iunie. Câmpul de operațiuni dela vest.

La stânga dela *Maas* Franzezii au atacat cu forțe puternice coasta sudică dela „Morte Homme“. După ce le-a succedat ca în mod transitoriu să câștige teren, au fost respinși din nou prin o contra-ieșire de scurtă durată. Am făcut prizonieri 8 ofițeri și 238 soldați și am capturat mai multe mitralieze. O repetare a atacului dușman seara târziu și întreprinderi contra liniilor germane cari stau în legătură de ambele părți, au rămas absolut fără nici un rezultat. Dușmanul a suferit grele pierderi sângeroase.

La dreapta dela *Maas*, abstrăgând dela lupte mai mici de infanterie, favorabile pentru noi, în valea *Thiaumont*, activitatea a fost restrânsă numai la o puternică activitate de artilerie.

La est și sud-est.

Rușii și-au continuat și eri eforturile lor contra frontului armatei generalului *Bothmer*, la nord dela *Przewloka*. Respingând pe dușman, au rămas în mâna apărătorilor peste 400 soldați ai dușmanului ca prizonieri.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

Bombardamentul asupra litoralului Bulgar. Din Geneva i-se telegrafiază lui „Zeit“:

„Le Journal“ anunță un intens bombardament al întregului litoral bulgar dela Marea egee. Locuitorii din *Dedeagaci* și alte localități litorale au fost transportați în interiorul țării.

Rostul nouilor dări. Deodată cu prezentarea nouilor proiecte financiare în camera ungară, ministrul de finanțe a expus rostul nouilor dări, dela care guvernul așteaptă un venit anual de aproximativ 226 milioane, pentru a acoperi cel puțin în parte cametele după hărțile de stat emise cu prilejul celor patru împrumuturi de războiu, cari se urcă anual la 360 milioane coroane.

Din noua urcare, a dării pe spirituoase se așteaptă un venit de 40 milioane cor. Dela competențele noui după tutunuri 1 milion, dela darea după venitele de peste 10.000 cor. se așteaptă 35 milioane cor. dintre cari se vor folosi 25 mil. pentru ajutoare de războiu iar 10 mil. pentru cheltuielile statului. Venitul dărilor după avere e prețuit la 25 mil. cor. Din dările, cărora sunt supuse întreprinderile și societățile, cari sunt obligate la dări de samă publice, se așteaptă un venit de 36 mil., după darea pe timbre 33 mil. cor., iar dela prelungirea concesiunii loteriei de classă 600.000 cor.

Toate aceste noi venituri nu ajung însă pentru trebuințele crescânde ale statului, pentru acoperirea cărora vor trebui introduse încă alte dări...

Situația în Grecia.

Demobilizarea — Sechestrare de vase eline. — Un atentat contra regelui. — Încă o declarație de războiu. — Franța și Grecia.

Din Grecia continuă să sosească cele mai ciudate și contradictorii știri. Demobilizarea armatei și marinei eline pare a fi un fapt împlinit, nu se poate ști însă ce urmări va avea această măsură, când la granițele Greciei sunt imente lupte și când puterile ententei iau dispoziții ca într'o țară stăpânită deja de ele.

După o informație a ziarului „Die Zeit“, primită din Lugano demobilizarea generală din Grecia este considerată ca o dovadă despre apropierea cabinetului *Skulidis* de diplomația ententei. În același timp sosește din Atena știrea că amiralitatea franceză a dirijat din portul *Milos* 30 vapoare mari grecești spre *Bisserta*, ca să ușureze pentru Italia transportul de cărbuni.

O altă telegramă din Atena comunică, că Luni cu prilejul serbărilor din *Stadion* s'a ncerat un atentat în contra regelui. Un individ a scos un revolver amenințând pe rege. Atentatorul a fost arestat. Mulțimea a făcut ovații regelui și a demonstrat apoi în fața redacțiilor ziarelor venizeliste spărgând geamurile și trăgând din revolvere.

Știrea despre o nouă declarație de războiu pare imposibilă, căci aproape nu mai sunt state în Europa, cari să nu-și fi declarat deja războiu. Și totuși, „N. Fr. Presse“ anunță din *Rotterdam*, că guvernul Sârbiei, deși nu mai există, insistă în conțelegere cu antanta, ca *Sârbia să declare război Greciei* pentru că nu s'a ținut de tratatul de alianță.

Presă franceză ia o atitudine ostilă față de Grecia. „Echo de Paris“ declară, că chestiunea trebuie tranșată. „Radical“ provoacă pe Regele Constantin să cedeze, ori să abdice. În același ton afirmă și alte ziare, că nu mult timp va mai sta coroana pe capul lui regal, dacă va cuteza să se atingă de *Venzelos*, marele prieten al puterilor ajate.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria.

Contribuțiile sunt a se trimite prezidentei „Uniunii“ d-nei *Maria B. Baiulescu Brașov*.

Ofensiva rusă.

Inceputul unei ofensive generale a ententei. — Voci pessimiste.

„P. ster Lloyd“ publică la loc de frunte următoarea telegramă:

„Ruskoie Slowo“ aduce un senzațional articol, în care se spune că ofensiva rusească are mai mare însemnătate decât numai simpla desărcinare a aliaților. Noua ofensivă este după „R. Sl.“ începutul unei ofensive generale a ententei, planuită de lung timp. Ofensiva rusă este numai introducția acestei generale ofensive, căreia va urma cea engleză. Dovadă că aceasta este bine pregătită sunt avansurile germane în *Flandra*, cari au de scop să împiedice pregătirile engleze.

Franța nu mai este în situație a începe o ofensivă acuma. Verdun-ul absorבă forțele Franței până la ultima picătură de sânge. Dar Franța ține taurul de coarne, în vreme ce armata rusă și cea engleză au rolul să se arunce asupra taurului priponit.

Criticii militari ai foilor rusești ruse, că ținta strategică a ofensivei ruse este *Lemberg*. Să constată, că artileria rusă, mulțumită marelui cantități de munițiuni ce le-a adunat, a putut descărca un foc de nemai pomenit efect asupra pozițiilor armatei e. și r. Ofensiva de astădată este cea mai temeinic pregătită din toate ofensivele rusești. La executarea ei colaborează generalii *Ruski, Ivanov, Evert, Alexeiev, Brussilov, Kuropatkin* și *Frolov* împreună cu ministrul de războiu *Suvalef*. Comandant suprem este generalul *Brussilov*.

Presă radicală franceză zice, că după ce *Brussilov* amintește foarte, des rezistența îndărjită a inamicului, să pare că ofensiva lui a dat de piedeci tocmai în punctele principale.

Italianii sunt foarte rezervați. Foile reproduc numai un articol din „Times“, care advertisează opinia publică să nu nutrească speranțe exagerate.

Din Berlin se anunță:

„Rica“ anunță că primul scop al ofensivei rusești este descongestionarea frontului italian iar al doilea executarea unei presiuni asupra României. Cu ocazia acestei ofensive, se va cere României să se hotărască odată într'un fel.

Al treilea scop al ofensivei ruse este a împiedeca Puterile Centrale să trimită trupe în Balcani, în ajutorul Bulgariei.

Prorderile Francezilor la Verdun. Din Atena se comunică: Un ofițer francez a declarat zilele trecute într'o societate de diplomați că Francezii au pierdut în luptele dela *Verdun* 400.000 oameni.

Mijlocirea păcii nu e încă actuală. În ședința de alaltăeri a consiliului național al Helveției consilierul *Hoffman*, răspunzând unei interpeleții în chestia intervenției neutralilor pentru mijlocirea păcii, a răspuns următoarele:

Beligeranții fac actualmente cele mai mari eforturi militare. Ca să mă exprim cu o frază militară: s'a ivit o criză. Astfel de momente sunt mai puțin favorabile pentru o mijlocire. Consiliul național trebuie să-și păstreze sângele rece. E o chestie de oportunitate: când și cum să colaboreze neutralii pentru inițierea păcii între beligeranți. Consiliul țării s'ar simți fericit, când ar putea colabora la o pace grabnică și dăinuitoare.

Comunicatul Hôfer.

Buletinul oficial pe ziua de 16 Iunie.

În nordul monarhiei.

La sud dela *Nistru* trupele noastre au respins cavaleria dușmană. Altcum în regiunea aceasta decurg numai ciocniri. La vest dela *Wiszniowczyk* asalturile coloanelor rusești contra pozițiilor noastre continuă fără întrerupere. În mâna apărătorilor au rămas 2 ofițeri ruși și 400 soldați. La *Tarnopol* nu s'au petrecut evenimente mai însemnate.

În *Wolhynia* s-au desvoltat pe întreg frontul lupte nouă. În sectorul *Stochod*—*Styr* au fost din nou respinse mai multe încercări de trecere, unde dușmanul, ca totdeauna, a îndurat grele pierderi.

La granițele italiene.

Luptele dela partea sudică a platoului dela *Doberdo* s'au terminat cu respingerea atacurilor dușmane. Tot astfel au eșuat și ieșiri reinite ale Italianilor contra unor poziții singuraticale ale noastre din *Dolomiți*.

Pe platoul dela *Asiago* sunt în curgere lupte vii de artilerie. În ținutul *Orler* trupele noastre au luat în stăpânire piscul *Turket* și piscul din fund *Madatsch*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s'a petrecut nici un eveniment mai de însemnătate.

Generalul de divizie *Hôfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Din România.

Lupte îndărjite la graniță. — În jurul invaziei rusești. — Economice.

Din *Dorohoiu* se comunică ziarelor bucureștene că în apropierea graniței României, între *Boian* și *Tureni*, decurg lupte îndărjite între trupele austro-ungare și rusești.

Ziarul „Minerva“ comunică următoarele:

Din *Dorohoiu* ni se anunță, că după retragerea Rușilor de pe teritoriul românesc poporația și autoritățile s'au întors în satele părăsite de Ruși. Prefectul *Stavri* stabilește actualmente pagubele pricinuite de Ruși.

Ni se confirmă știrea, că divizia VIII de sub comanda generalului *Pătrașcu* se află concentrată în apropierea graniței.

După știri din *Mamornița*, au sosit aci eri delegații guvernului român pentru stabilirea pagubelor pricinuite de ruși. Rușii, cari au intrat pe teritoriul românesc Sâmbătă noaptea, s'au retras Luni noaptea.

Ziarul „Steagul“ dă următoarele amănunte despre incursiunea Rușilor:

Din ziua primelor succese ale ofensivei rusești, au început incursiunile patrulelor de *Cazaci*. Una din aceste patrule, compusă din 27 cazaci și un ofițer, a fost capturată de grănicerul *Cărămidă Tolomei* și de un camarad al acestuia pe când se întorcea la ziua spre *Balta Roșie*, între *Cotul Hotinului* și *Mamornița*, locul pe unde intrase în România.

Cu două zile mai târziu, exact prin același punct, năvălește o întreagă armată de muscali: infanterie, cavalerie (cazaci) și artilerie. Nu un regiment, nu două, nu trei, ci un lanț nesfârșit de ostire muscălească, o mare de capete cât puteai cuprinde cu ochiul după cum afirmă toți cei din partea locului.

Imediat ce au pus piciorul pe pământ românesc, trupele țarului din „eroare“ au instalat mitralierele în loca-lu vamei *Mamornița*, s'au retransat pe teritoriul acestei comuni și anume pe moșia defunctului *Lăfescu* și au îndoit artileria în pădurea noastră *Buda*. De aci a pornit bombardarea întăririlor austro-germane din pădurea *Frantzhall*. Toate din „eroare de teren și de comandament“.

În afară de câteva regiuni din județul *Ilfov*, în restul țării recolta se prezintă în general bine. Rugina care se ivise la început a cauzat pe unele locuri 10—15% pagube la grâu. Cu toate acestea, se va putea obține după toate probabilitățile o chilă și jumătate la pogon ceea ce înseamnă o recoltă satisfăcătoare.

de studenți, cari pe locul acesta sfânt își vor avea Biblioteca lor. În ceasurile de rugăciune, de atingere cu cele eterne, vor auzi adesea, cuvinte de foc nescrise prin cărți, chemări din alte vremi spre fapte de vitejie și de jertfă pe când chipuri luminoase, ca'n vis, vor luneca pe dinaintea lor, strecurându-le în inimă ceva din tainica putere ce se desface din fința zeilor.

Iar dacă și se va întâmpla, tinere spăimântat de vetele deșerte ale vieții și mistuit de chinul tuturor îndoelilor, dacă și se va întâmpla vr'odată ca, înaintea privirii tale obosite de slăvici și încercate de gânduri, să-ți răsărară din senin un om puțintel la trup, cu fața palidă, cu ochi mari aprinși sub o nobilă frunte de gânditor, un om în care să simți un frate bun, și care cu privire, cu vorba, cu toată fința lui să-ți spună: „Iubește-ți Neamul tău mai presus de orice, și fă și tu ceva pentru El“... dacă o asemenea umbră și se va arăta vr'odată în sala de lectură a „Fundățiunii Carol“ și va vorbi astfel inimii tale — să știi că, în umbra aceea și s'a înfățișat marele suflet al lui *Grigore Păucescu*.

F. Aderca: Prin lentilă negre.

— Un volum patologic. —

Domnul *F. Aderca* (*O. Willy*) ne este o veche cunoștință. Scriitorul acesta din *Craiova* s'a luat îndrăzneala, ca grație lipsei de control, să se vire între scriitori ca un „reprezentant“ al poeziei „moderne“. Cum înțelegea domnul *Aderca* poezia modernă, o știu cititorii revistelor literare din țeară, seduși de unii „corifei“ literari că tânărul craiovean este un poet de seamă, un talent superior, etc. etc. Despre domnul *Aderca* auzisem că ajunge gloria de-a i se reprezenta o piesă teatrală: *Oreșul Natan* la teatrul *Odeon* din *Paris*. Planul dlui *Aderca*, s'a zădărnicit însă, căci marele *Antoine* a respins pur și simplu manuscrisul celebrei opere și astfel domnul *Aderca* a fost silit să-și publice belimbroskiadele literare în revistele din România, dintre cari îndeosebi „Noua revistă română“ (în absența domnului *Motru*) a căutat să sprijinească futurismul poetic al curăjosului craiovean.

Tânărul nostru *Aderca*, în cursul războiului, vrea să dovedească că nu simte nici un comun cu suferințele neamului românesc și publică o serie de manifestări patologice: *Prin lentile negre*, în care cu'n superb dispreț față cu „oportunistul“ zilelor noastre, își aruncă în vileag „versurile“, ori „poemele“ cum le numește d-sa. Am mai constatat că unii din „scriitorii“ români, puțin conștienți de menirea lor culturală, în cursul războiului s-au arătat trivial de îndolenți față cu cauza națională. Unii scrieau „reviste“ stupide, alții publicau „serenade“, iar pușinii din cei aleși, au servit cu adevărat cauza finței ori a neființei neamului românesc.

Domnul *Aderca* este unul dintre cei, care de dragul unei fete de pension uită marile regimente ale morților noștri din *Rusia* și *Galiția*, domnul *Aderca* este un egoist notorie, dacă nu un: individualist răutăcios. Pentru *Dumnezeu*, ne pot interesa astăzi ver-

surile cabaliste ale unui versificator de talia domnului *Aderca*? Și nu este cu adevărat revoltător, că în presa din România, se află câteva ziare, care își deschid coloanele unor astfel de „scriitori“, care își vără personalitatea lor pretențioasă în fruntea „mişcării literare“ și discută cu d-l *Zămfirescu* în „Convorbiri literare“ asupra unor subiecte, cu totul secundare astăzi?

Nu ne vom ocupa de versurile d-lui *Aderca*, pe care le-am citit și ne-au părut, ca să ne exprimăm puțin elegant: *mizerabile*. Sunt lucrări atât de lipsite de orice talent, încât autorului-poet i-ar face o cinste deosebită, strivindu-le. Accentuăm însă numai ceea ce știam mai de mult, că până ce noi, scriitorii din Transilvania susținem cu jertfe și suferințe cauza românească — în București, se găsec editorii, care publică colecții de literatură patologică, în loc să trimeată costul lor Orfelinătului din *Sibiu*.

nească futurismul poetic al curăjosului craiovean.

Tânărul nostru *Aderca*, în cursul războiului, vrea să dovedească că nu simte nici un comun cu suferințele neamului românesc și publică o serie de manifestări patologice: *Prin lentile negre*, în care cu'n superb dispreț față cu „oportunistul“ zilelor noastre, își aruncă în vileag „versurile“, ori „poemele“ cum le numește d-sa. Am mai constatat că unii din „scriitorii“ români, puțin conștienți de menirea lor culturală, în cursul războiului s-au arătat trivial de îndolenți față cu cauza națională. Unii scrieau „reviste“ stupide, alții publicau „serenade“, iar pușinii din cei aleși, au servit cu adevărat cauza finței ori a neființei neamului românesc.

Domnul *Aderca* este unul dintre cei, care de dragul unei fete de pension uită marile regimente ale morților noștri din *Rusia* și *Galiția*, domnul *Aderca* este un egoist notorie, dacă nu un: individualist răutăcios. Pentru *Dumnezeu*, ne pot interesa astăzi ver-

Citim în „Steagul“:

Transporturile de sulfat de cupru ce ne trimite Germania, continuă, cu intensitate și pe lângă cele șapte vagoane deja sosite, se găsesc în cele două trenuri Carmen Sylva, cari ajung mâine și poimâine în țară, încă treisprezece vagoane din acest prețios produs și un vagon de perocită.

Trebue să se noteze de asemenea că noi nu am putut încă exporta arama ce ne-am obligat să furnizăm pentru fabricarea acestei substanțe și cu toate acestea, Germania știind că întrebuințarea sulfatului nu suferă întârziere a consimțit totuși să ne facă un avans de 20 vagoane din acest produs.

Evenimente pe mare.

O escadră de hidroplane a bombardat cu succes în noaptea de 15 spre 16 Iunie și a nimerit în plin stabilimentele de gări dela *Portogruaro* și *Latisana*, o altă escadră gara și stabilimentele militare dela *Motta di Livenza*, iar o a treia pozițiile dușmane dela *Monfalcone*, *San Canziano*, *Pieris* și *Bestrigna*. Incendii puternice au fost observate. Cu toată bombardarea violentă toate hidroplanele s-au reîntors neatînse.

Comandamentul flotei.

ȘTIRI.

— 17 Iunie n. 1916.

Esamenul de maturitate la școala comercială sup. română din loc s'a încheiat cu următorul rezultat: Au reușit obținând nota generală foarte bine următorii candidați și candidațe: Maria Berca, Lia Dima și Valeria Lupan (obținând toate trei d-șoarele din toate obiectele nota foarte bine), Silvia Benția, Constanța Popescu, Hortensia Saftu și Ioan G. Căciulă.

Cu nota *bine*: Magda Bancs, Lucian Cioran și Aurel Gociman.

Cu nota *suficient*: Traian Agadișan, Nicolau Martin, Ioan Popa, Virgil Simulescu și George Vuc.

La emendarea esamenului din câte unul sau două obiecte în luna Septembrie a. c. au fost avizați 9 candidați. Pe un an au fost respins 1 candidați.

În favorul Orfelinatului U. F. R. va avea loc mâine (Duminică) la orele 3 p. m. în sala Redutei reprezentarea anunțată cu următorul program:

I. *Rugăciune către Fecioara Maria*, declamată de d-șoara *El. Mereș*.

II Debutul elevilor „*Grădinei de copii*” a bisericii Sf. Nicolae: marșuri, exerciții gimnastice, jocuri ostășești etc. etc.

III „*O sezătoare la sală*” aranjată de d-na *Maria Gr. Popescu* cu sujet și cântece actuale. În „sezătoare” vor debuta d-șoarele: *Leontina Popescu*, *Tani Saftu*, *Leni Prișcu*, *Leni Neguș*, *Mimi Neguș*, *Elena Mereș*, *Constanța Popescu*, *Veturia Pop*, *V. Lupan*, *Marioara Prișcu*, *Gabriela Dima* și *Miși Lupan*.

Bilete se află de vânzare în ziua reprezentației la cassă începând dela orele 2 d. a.

Pentru fondul ziaristilor în memoria neuitatului lor frate *George Ieranu* fost oficiant superior la poșta și telegraf în Buda-pesta, d-na *Ana Dobreanu* protopopeasă în Corbu și d-na *Iuliana Câmpeanu*, protopopeasă în Gyergyószentmiklos au transmis suma de *șapte zeci coroane* administrației ziarului nostru.

Primească pioasele donatoare sincere mulțumite.

Distincții și avansamente. *Majestatea Sa* a conferit subloc. auditorului *Dr. Constantin Moga* *crucea de argint pentru merite cu funda medaliă pentru vitejie*. — Subloc. *George Cosma* a fost avansat la locotenent în reg. de gloate nr. 23, iar subloc. *Nicolae Maior* locotenent la reg. de gloate nr. 22.

Neecrolog. *Nicolae Bălan*, proprietar, notar cercual i. p., defensor matrimonial tractual, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Marți în 31 Maiu st. v. (13 Iunie st. n.) a. c. în etate de 87 ani. Rămășițele pământești ale adormitului în Domnul se vor așeza spre vecinică odihnă Vineri în 3/16 Iunie a. c. la orele 12 (amiază) în cimiterul de lângă biserica ortod. rom. din loc. Cu inima plină de durere aducem aceasta la cunoștința tuturor rudeniilor, preștinilor și cunoscuților. *Hej* amintirea binecuvântată!

Blasfalăul de sus, la 1/14 Iunie 1916. Vasile Bălan, paroh ca fu. Maria Bălan născ. Chiffa, ca noră. Ilie Bălan, econom ca frate. Dr. Nicolae Bălan, prof. de teol. Iuliu Bălan, paroh Tit Bălan, econom Marioara măr. Morușca, Aurelia măr. Boșga, Leontina măr. Ciuca, Silvia măr. Filipescu, Vasilica Bălan ca nepoți și nepoate.

Adresăm familiilor întristate sincere condolențe.

Noul director al postelor din România. „L'Independence Roumaine” pune în vedere apropiata numire în postul de director al postelor pe d-l colonel i. r. *Victor Verzea*, a cărui numire va fi aprobată unanim. D-l colonel Verzea a mai ocupat în trecut, precum știm, această înaltă demnitate, desfășurând o mănoasă și distinsă activitate.

„Pagini Literare” n-rul 6 cu numeroase ilustrații actuale, bine reușite, din viața regimentului 64 de infanterie (Orăștie). Plecarea flăcăilor și scene de pe câmpul de luptă. Conținutul literar și științific este deasemenea foarte bogat și variat.

Furtuni pustitoare. Din Arad se comunică ziarului „Az Est” că Mercuri seara s'a deslănțuit o furtună vijelioasă asupra Aradului și împrejurimilor. Deși furtuna a durat numai 10 minute,

coperișe de case și pomi au fost smulse de furtună.

Din Balassagyarmat se comunică cu data de 15 Mai:

Comuna Csebberek din com. Nográd a fost distrusă aproape complet prin un ciclon.

Douăsprezece case s'au prăbușit, și din 178 de case în comună abia au mai ramas optsprezece neatînse. Din biserică a ramas numai turnul. Ciclonul a durat numai 5 minute.

Furtuna de Joi diminează a produs pagube și în comunele Bacifalu, Turchoș, Cernat și Săcele din comitatul Brașov. După informațiunile unui ziar local au suferit mult săcara, cartofii și grădinile de poame. O sură din comună a fost distrusă de furtună iar unii servitori, care se află în sură, îi s'au rupt mai multe coaste. Păștorii de vite s'au ales cu capetele sparte iar vitele s'au împrăștiat în toate părțile. Aceste patru comune vor cere ajutor dela stat. Comunele Târlungeni, Purcăreni și Zizinul au rămas scutite de furia grindinei.

Ziare londoneze comunică din Petersburg: Orcanul, care a băntuit în Podolia și Basarabia și a distrus toate rețelele telefonice și telegrafice făcând mari ravagii și pe câmpuri.

Gheșefurile Americii și ale Japoniei. Conform unei statistice oficiale engleze fabricile americane de muniții au liverat ententei în jumătatea a doua a anului 1915 muniții în suma de 159½ milioane dolari pe când în anul 1913 muniția furnisată de America a fost în preț de 4 mil. 600.000 dolari.

Iaponia dealtăparte a primit acum comande pentru furnisare de muniție în sumă de 110 mil. yen. Dela începutul războiului Japonia a furnisat aliaților muniție în preț de 840 milioane yen.

Regina Belgiei în tranșee. Elisabeta, regina Belgiei, după cum se știe, de aproape doi ani împarte cu soțul ei oboselile vieții de tabără în La Panne, a sosit, întovărășită de generalul Du Roy de Blicquy, pe frontul belgian și a petrecut aproape trei ore în tranșee, a vorbit cu mulți soldați belgieni și a observat timp îndelungat activitatea mitraliezilor. Se zice că Germanii, cât timp regina a petrecut în tranșee au bombardat violent pozițiile belgiene și că mai multe granate au căzut în apropierea reginei în tranșee.

Proa sus?... Inaintea unei judecătoriai din Viena s'a deliberat asupra unui caz foarte delicat. Un vardist făcuse arătare contra croitoresei Carolina M., care mergând cu doi domni la braț pe la miezul nopții și-ar fi ridicat rochia până la sold(?) ceea-ce a produs rezolv public. Inculpată, o foarte frumoasă vieneză, contestă orice intenție de a produce senzație prin purtarea ei. Adeverat că ș-a ridicat haina, însă numai atât cât să vedeau jumătate din ciorapi, fasonă ea. „Când a ridicat rochia, ploaia?” — întrebă judele pe un martor. „Nu, era timp fru-

mos response martorul”, ceiace produce mare ilaritate. In fine judecătoria aduse următorul verdict: Considerând că din fasiunile martorilor ce se contrazic, nu se poate constata cât de sus s'a ridicat haina, inculpată este achitată. La sfârșit judecătoria admoniă în ton părintesc pe acuzată, ca de altădată să fie mai circumspectă.

Vapoare norvegiene scufundate. Din Copenhaga se comunică, că vapoarele norvegiene „Orkedal” și „Bure” s-au scufundat între Doggerbank și Terschillingbank lovindu-se de o mină sau fiind torpilate. Echipajul vaporului „Orkedal” a observat la orizont înaintea de explozie un submarin englez, care s-a ivit din nou la un timp oareșcare după explozie.

Marinarii noștri pentru Orfelinatul din Sibiu.

Transp. din Nr. 116 al G. Trans. C 13217-78

Un grup de marinari români din Pola, la inițiativa marinarului cl I de pe vasul „S. M. Satelit” *Dimitrie Ioan*, ne-au transpus o colecție de 22 cor. la care au contribuit următorii:

- De pe „S. M. S. Satelit” marinarii *Dimitrie Ioan* și *Stoica Nicolae* câte 5 cor. — De pe vasul „S. M. S. Prinț Eugen” *Ioan Chișeliță*, focar superior 1 cor., *Nicolae Sărățeanu* focar cl I 1 cor., *Ioan Balcu* focar cl I 1 cor., *Ioan Costin* focar cl I 1 cor., *Ioan Opincar* focar cl II 1 cor., *Mihailă Popa* focar cl I, 2 cor., *Mihailă Popa Deckmatroz* 2 cor., și *Ioan Goga Deckmatroz* 1 cor. De pe vasul „S. M. S. Reka” *Iancu* focar cl II 2 cor., laolaltă. 22 cor.

O nouă colecție a peotului militar dl Ilie Hociotă între feciorii dela *Streifkompagnie* 16 I. T. D. și *Sappeurkompagnie* 5/12 transmisă prin *sergent majorul de stab Constantin Sărbu**) 347 —

Colecția peotului militar dl *Liviu Biro* între feciorii companiei 15 a reg. 33*) 95-20

La olaltă C. 13681-98

Mulțumesc tuturor, cari mi-au trimis un cuvânt de mângâiere în pierderea, ce-am îndurat-o prin moartea iubitelui meu soț profesorul *Tit Liviu Blaga*.

Malvina T L Blaga.

Poșta Redacției.

Dlul N. — Da, colaboratorul nostru d. *Ion Căpotea*, a plecat din Arad zilele trecute. Îndată ce-i știm adresa cea nouă vă vom comunica-o.

Bibliografie.

A apărut: „*Mângăia i poporul*...” Cuvântări bisericești de *Dr. Ioan Lupăș*

și alți proești din protopopiatul Săliștei „Biblioteca Șaguna” nr.ii 16—36.

Un volum de V+321 pg. Se poate comanda dela *Librăria arh diecezană din Sibiu* (Nagyseben) cu preț de 2 cor., exemplarul broșat; iar cel legat în pânză 2 cor. 60 bani.

Cu căldura și bucuria omului cernvins că face o faptă bună, recomandăm tuturor oamenilor de bine procurarea și răs-pândirea, în cercuri cât mai largi, a acestei cărți de „mângâiere și întremare sufletească”.

Venitul ei curat intră în „Fondul Șaguna” merit de a răspândi scrieri folositoare în popor.

„Revista copiilor și a tinereții” Nr. 8, anul IV, cu următorul bogat cu-prins: Prolog la sezoatoarea cercetașilor de Gh. D. Mugur. — Aventurile unui ursulet, de D-na X. — Cântec (poezie) de V. Ciobanu. — Capcana, de I. C. Vișsariion. — Pagini ilustrate, de C. I. Ciolac. — Săculețul cu povești, de Nestor Urechă. — Fluvial (poezie), de V. N. Culaș. — Pentru dornici de corespondenți al revistei, de Direcția. — Rubrica filatelică, de L. H. Luceanu. — Hșurul. — Poșta redacției. — Abonamentul anual cu prețul: lei 6. — (E-diția de lux lei 10. —) — Pe 6 Iunie lei 3.50. Pe 3 Iunie lei 2. — Redacția și Administrația: Str. Enăchiță Văcărescu blă, 8 București.

„Revista Teologică”, anul X. 1 Aprilie—15 Aprilie. Nr. 7—8 cu următorul cuprins:

Iubitor de biserică: Recrutarea clerului nostru înalt. Ilie Beșeută: Rezultatela certelor lăuntrice din Biserică. Dr. I. Broșu: Să ne rugăm Iovan Handa: Cuvântare pentru timp de război. N. B. Pude și asemănări: Legea și evanghelia. Cum poți ajunge fericit? Ecoul. Fie voia tal Te rogi tu? O predică scurtă. N. Colca: Mișcarea literară: Școala modernă și religionea la noi. Drumul crucii. Povestire de Pașt. Un capitol din monografia Săliștei. Isovoarele biblice ale simbolului credinței. Cronică: Articolul prim. † Romul Furdulu. Sinoadele bisericii noastre. Sino-dul eparhiei Aradului. Sino-dul eparhiei Caransebeului. Alta două orfeînțe românești. M-reșau! Mackensen și mama sa.

Atragem atențiunea asupra volumului: „*In Constantinopol de Emil Tîșcă*” Preț 2 cor. + 20 fl. porto. Se poate comanda la Institutul „Anca în Gherla (Szamosújvár).

Nr. 5 din revista religioasă populară „*Calea Vieții*” cu următorul cuprins:

Veniți să ne închinăm, de P. Leon I. Manu. — Maica Domnului. — Cătră Fecioara Maria, de Fr. Nichita G. Farcu. — Mănăstirea Prislopului, de pâr. Augustin Pop. — Primăverii (poesie) de Ștefan Câmpeanu. — Tinerea sărbătorilor, de George M. Piescu. — Sufărintele te curățesc și te întorc la Dzer, de Dr. Paul Lauran protopop. — Primeste-ne Stăpâne (poesie) de N. C. Fuser. — Viesă funebrală, de Robinoo. — Tălcătura sărbătorilor noastre, de Preotul George M. Piescu. — Pro-verbe și învățături, culese de C. Manu. — Poșta Redacției.

Redacția și administrația D. N. Frâzeș, Vulkán (Hunyád u.) Abonament anual 3 cor. uc număr 30 bani.

Nr. 5. Anul I. din revista lunară „*Muzica*” cu următorul sumar: Mod fi-cărlă deș Atenou. Maximilian Costin. — Formele muzicale. Marcel Botez. — Orchestra. M. R. Dem. Rădușco. Că-tedra superioară dela Conservator. C. — Orginile muzicale. I. J. Rousseau. — Amintiri despre Beethoven. Grăparzer. — Saloanele de muzică. Pan. Cugetări. Cântecul privighetăre. Etușdă Cău-della. Impresii de critică de P. Cău-dellin. Mișcarea muzicală. Em. C. O. — Corespondență din Paris și Berlin. Ne-crolog. Max Regar. Grandos. Statu-tele soc. „Amicii Muziciei”. — Ex-emplarul 1 leu. Redacția și adă. Burur și Căta Grivici 10

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp

Redactor responsabil: **Ioan Lacea.**

Maestru de înotat.

Pentru baia de vară în liber a Eforiei școalelor centrale gr. or. rom. din loc se caută un maestru de înotat. — Informațiuni mai de aproape se pot lua dela administrațiunea băilor. 2—3 Administrația Băilor.

Publicațiune.

Crășma com. din Șercăița se va da în arândă prin licitație publică în cancelaria not. din Șercăița, Duminică în 18 Iunie 1916 la 2 oare p. m.

Prețul strigării 900 cor., va-diu 10%.

Celelalte condițiuni se pot ve-dea la cancelaria not. și comunală ori când.

Șercăița în 31 Mai 1916. Primăria comunală.

Publicațiune.

Referitoare la restrângerea întrebunțării de ulei mineral încă neprelucrat și care se află în stare brută.

În urma ordinațiunii guverniale Nr. 1371/916 M. E. este interzis de a întrebunța acest ulei pentru infocarea și mănarea de motoare. Asemenea e interzis, a pregăti din ulei brut nemijlocit gaz de ulei.

În cazuri motivate ministrul de comerț poate face excepțiune.

Ordinațiunea se poate ceti la autoritatea industrială orășenească. Brassó, în 2 Iunie 1916.

1—1 Magistratul orășenesec.

In arândă se dă

pe Câmpie, în nemijlocită apropiere de calea ferată, în comitatul Clujului, pe teritoriul comunei Nagy Nyulas (Milașul mare) o proprietate de 300 jugăre catastrale constatătoare din pământ arător de I-a clasă, livezi și locuri de fânăș măiestrit.

În caz de lipsă se pot preda — după învoială — și revizitele de economie, cară și pluguri.

Pe moșie se află o locuință constatătoare din 5 odăi; odăi pentru servitorime și edificile corăspunzătoare economice. Proprietatea se poate lua în primire oricând, începând cu 1 Septembrie a. c.

Informațiuni se pot lua dela proprietarul Szörtsey Gábor, în Nagynyulas (Oficiu de poșta și telegraf, precum și gară se află în loc). 6—6

„Cassa de păstrare societate pe acții” în Ujsinka — Șinca-nouă.

Publicațiune.

„Cassa de păstrare societate pe acții” în Ujsinka — cu începe-rea dela 1 Iulie a. c. reduce etalonul de interes la depuneri cu 1% după toate depunerile intrate înainte de 1 Iulie a. c.

Darea după depuneri o plă-tește iustitulul. 1—1 Direcțiunea.

ANUNȚURI
PRIMEȘTE
ADMINISTRAȚIA:
„Gazeta Transilvaniei”
CU PREȚURILE
CELE MA
MODERATE

Femei române! Femei române!

Radicală revoluția în grijele casei!

Spălătul rufelor fără săpun, fără leșie!

Lemnele scumpe, cărbunii scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteneli cu spălătul rufelor, cruțați, chivernisiți cu: „Lavosin“.

„Lavosin“ul e cel mai recent, victorios, nevătămător preparat pentru spălătul rufelor. „Lavosinul e garantat liber de clor. Cu „Lavosin“ se spală rufele alb scipitor fără foc sau numai cu apă lină (adică dăbia caldășoară, dară nici decum al dă), fără osteneală: cetiți și urmați instrucțiunea!)

„Lavosinul“ cruță rufele (nu se mai rupe așa curând, că „Lavosinul“ nu conține clor, care, cum se știe, mănâncă, prăpădește rufele în scurt timp, făcându-le sdrențe.

„Lavosinul“ desinfectează rufele și le dă și miros plăcut. 1 1/4 kgr. „Lavosin“ are puterea de spălat dela 3 kilograme de cel mai bun săpun (zis de simbure, nemțește kernseife).

1 dosă „Lavosin“ costă numai 1 cor. 85 fil. și ajunge pentru spălătul rufelor din 2 săptămâni dela 6 persoane!!!

La fiecare dosă se dă în limba română instrucțiune tipărită despre modul cum să întrebuințăm „Lavosinul“.

„Lavosinul“ e eminent pentru eteluri, spitaturi, sanatorii, internate, asiluri de săraci, casărmi, mănăstiri, spălătorii, băi etc.

Cu „Lavosin“ se pot curăți și vase de lemn, podine, trepte (scări), ganguri etc.

Noua fabrică „Lavosin“ în Viena

Kuhner și fii

Singura vânzare pentru Transilvania:

Hermina Niemandz născ. de Benkaer.

Brașov (Brassó) Târgul cailor Nr. 28.

(Pentru câteva comitate transilvănene încă libere primesc reprezentanți solvenți).

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de băcăria Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri ieftine.

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a **cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.**

Depou de **gununi** pentru monumente și **pantlici** cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru** vânăt pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin** iau, asupra-mi și **transporturi de morți înstreănătate.**

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon Interurban. 405. **E. Tutsek.**

Cetiți și - **Gazeta Transilvaniei.**
Răspândiți

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATIL D din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Boutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștiențioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apoi minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezia absolută până la cea din urnă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma **E. O. & L. THEIL**, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și la restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, **Iosef György,**
Șepsibodok (Ardeal).

104-20.0.

Publicațiune.

Luni în 27 Iunie v. 10 Iulie n. 1916, oarele 10 a. m. se va ținea în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae din Brassó (Brașov-Schei) licitațiune publică cu oferte închise pentru darea în arandă pe 9 (nouă) ani a stupinii de lângă Bărsă de sub Nrii conscripționali 66, 67, 68 și 70. — Fiecarui ofert va trebui adaosă o garanție provizorie de 400 (patru sute) coroane.

Pentru condiții și ori-ce fel de lămuriri a se adresa d-lui Epitrop Andrei Lupan sen. Cacova de sus Nr. 4.

Brașov în 1 Iunie 1916.

Comitetul parohial al bisericei rom. ort. răs. dela Sf. Nicolae în Brassó (Brașov).

Dr. Vasile Saftu,
prezident.

Ioan Prișcu,
secretar.

3-3

Publicațiune.

O fănață, aproximativ de 27 jugăre, din imediata apropiere a fabricii de zahar dela Botfalú (Bod) se dă în arandă pe trei ani prin licitațiune publică, care se va ținea Marți în 28 Iunie v. 11 Iulie n. 1916 la oarele 10 a. m. în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae din Brassó (Brașov-Schei).

Cu condițiile și ori-ce informațiuni servește d-l Epitrop Andrei Lupan sen. Cacova de sus Nr. 4.

Brașov în 1 Iunie 1916.

Comitetul parohial al bisericei rom. ort. răs. dela Sf. Nicolae în Brassó (Brașov).

Dr. Vasile Saftu,
prezident.

Ioan Prișcu,
secretar.

3-3

ABONAȚI GAZETA
TRANSILVANIEI.

Aviz din Fiume!

Din lipsa de Cafea, cu începutul luni Iulie a. c. voui sista expedițiunile.

În Mai nu am urcat prețurile și tot cu prețul vechiu o vând și acuma, cu toate că s'a scumpit cu cel puțin 1 coroană la 1 kgr. deci perd la ea.

Bunul Dumnezeu, după o luptă și încordare de nervi de peste 10 ani, mi-a ajutat să-i asigur viitorul firmei, cece în primul rând îi pot n. ulțumi On. Public sprijinitor; deci se cuvine acuma să-i aduc și eu acest sacrificiu de recunoștință.

Ofer deci: **Cafea** fină.

Pe luna Iunie

Nr. 9 Cuba bună 1 kgr. 12—K
» 12 Cuba foarte fină 1 » 12-50K
» 16 Cuba specialitate 1 » 13—K
» 106 Mxtură Victoria 1 » 13—K

1 kgr. Tea rosească 20 Kor. (între Cafea se poate trimite și 1/8 kgr. Tea). 5 kilograme se expedează francat și vămuit prin rambursă postală. Mai puțin ca 5 kgr. nu se expedează.

În cazul că din numărul ce oriți nu se va mai afla o pot schimba cu alta?

După finirea războiului, protejtez și deschiderea unei filiale (sucursală) în centrul românilor, despre ce voui face cunoscut la timpul său și în coloanele acestui prețuit ziar.

Din 15 Iulie a. c. Vă rog ca ori și ce scrisoare să mi se adreseze la: **Hunyad-Dobra**, unde și în absența mea o vor primi părinții mei.

Rugându-mă de prețuitul sprijin și recomandare și pe luna aceasta, sum

Cu toată stima și recunoștința.

F. A. Degan

comerciant de Cafea și Tea în 4-10 Fiume. (Postafiók 163).

Advertisare.

Declar prin aceasta, că dacă fiul meu **Aurel Bratu** din Gârbova (Szászorbó) ar face vre-o datorie ori și unde și sub ori-ce titlu, eu ca tată nu iau răspunderea și nu o recunosc.

Szászorbó 12 Iunie 1916.
2-3 **Ștefan Bratu.**

Concurs.

Pentru ocuparea postului unui **ajutor de contabil** publicăm concurs cu termen până la 1 Iulie st. v. 1916.

Beneficiile sunt:

Salar. 1600 Cor.
1 ani de cvartir . 400 »

Cei cari știu purta contabilitatea independent vor fi preferiți.

Postul este a se ocupa imediat după angajare.

Caransebeș, în 24 Mai 1916.
Consistoriul eparhiei gr. or. române a Caransebeșului.

2-3

De închiriat.

O locuință în etajul al II-lea constatătoare din 5 odăi, bucătărie, pod, pivniță în casele bisericeii române gr. or. din târgu grăului Nr. 5.

Informații se pot lua dela epitropia bisericii. 6-6

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoștința **Onor. dame** că am strămutat **Magazinul cu Corsete** din Budapesta la Brașov.

Comande pentru tot felul de corsete, legături de stomac se execută cu acurateță și prompt.

De o cercetare numeroasă se roagă **Fejér Imabné**
Strada porți 36.

38-75

BANCA NAȚIONALĂ A ROMANIEI.

--- SITUAȚIUN SUMARĂ. ---

1915.		1916.	
23 Mai		14 Mai	20 Mai
258061752	161644411 25220000 165009 71032341	461806264	478227067
640572	aur (monete)	269466	274957
219345358	depozitat	127929910	125046369
	(lingouri)		
	disponibil și trate considerate ca aur		
	Argint și diverse monede		
	Efecte scontate		
	Impurmutari pe efecte publice		
	Impurmutari pe efecte publice în cont curent		
	din care nu s'au ridicat lei:		
	Impurmut. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901).		
	Impurmut. în ct. crt. pe bon. de tez. 3 și 2 1/2 % aur (1914-15).		
	Casele de impurmut. pe gaj agric. și industr.		
	Efectele capitalului social		
	Efectele fondului de rezervă		
	Efect. fond. amort. imob., mob. și mașini		
	Imobile		
	Mobilier și mașini de imprimerie		
	Cheltueli de Administrațiune		
	Efecte și alte valori în păstrare		
	Bonuri de tezaur 3 și 2 1/2 % aur la gaj p. Impurmut. Stat		
	Efecte în gaj și în păstrare provizorie		
	Conturi curente		
	Conturi de valori		
	Conturi diverse		
1328771008		2033526285	1966023965
12000000	Capital	12000000	12000000
39714190	Fond de rezervă	42352431	42352431
5768306	Fond. amort. imob. mob. și mașini	6206632	6206632
640329300	Bilete de bancă în circulațiune	860568015	863082915
6698029	Dobânzi și beneficii diverse	4358126	4806169
62804091	Conturi curente și recep. la vedere	209818413	343902892
492435674	Efecte și alte valori de restituite	855619601	752125214
67931209	Conturi diverse	42304067	41647633
1328771008		2033526285	1966023965

TAXA: (Scont 6%
Dobândă 7%.